

Revmatoidní artritida musí být odhalena včas. FNUSA proto provozuje speciální ambulanci

17.10.2024 - | Fakultní nemocnice u sv. Anny

Revmatoidní artritida je nejčastějším zánětlivým revmatickým onemocněním, postihuje přibližně jedno procento populace. Není-li včas a správně diagnostikována a léčena, může nevratně poškodit pohybový aparát. „Opakovaně bylo prokázáno, že zpoždění léčebné intervence pomocí chorobu modifikujících antirevmatických léků má negativní dopad, ať už jde o závažnější progresi onemocnění, vyšší potřebu ortopedických operací, nebo bohužel i úmrtnost,“ uvádí prof. MUDr. Petr Němec, Ph.D., vedoucí revmatolog II. interní kliniky Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a LF MU. Včasné zahájení léčby, obvykle do dvanácti týdnů od vzniku prvních příznaků, je podle něj spojeno naopak s lepší odpovědí na léčbu a vyšší šancí na dosažení remise.

Problémem, který trápí nejen české zdravotnictví, je dostupnost včasného revmatologického vyšetření. Na jednoho revmatologa u nás připadá přibližně 50 tisíc obyvatel, a objednáci lhůty na specializované vyšetření se tak pohybují v intervalu 3–9 měsíců. Ambulance specializující se na včasný záchyt onemocnění jsou jedním z prostředků, jak tomuto zpoždění zabránit. První z nich začaly vznikat v zemích západní Evropy už v 80. letech minulého století, zpočátku zejména v rámci výzkumu. Jak začalo přibývat důkazů o nutnosti rychlé diagnostiky, rozšířily se do klinické praxe.

„Naše ambulance časně artritidy zahájila činnost na podzim roku 2022. V Česku se vyskytují i další podobná pracoviště, ale zatím spíše ojediněle, například v Revmatologickém ústavu v Praze nebo ve FN Hradec Králové,“ komentuje prof. Němec.

Činnost ambulance časně artritidy obvykle zahrnuje také vzdělávací programy pro praktické lékaře a různé formy poradenství, díky čemuž se urychluje diagnostika na úrovni primární péče. „Je pro nás důležité, aby praktičtí lékaři o možnostech ambulance věděli, ale zároveň k nám odesílali pouze relevantní případy. Pokud by docházelo k nadužívání naší péče, prodlužovaly by se čekací doby, a byli bychom opět na začátku,“ vysvětluje revmatolog. V průběhu prvních dvou let se ambulance s převisem pacientů nepotýkala, z dat však podle prof. Němce vyvstává jiný problém: „Revmatoidní artritida, jejíž včasný záchyt je primárním posláním ambulance, byla diagnostikována jen u zhruba pětiny vyšetřených pacientů. Zánětlivá revmatická onemocnění obecně tvořila přibližně polovinu případů.“ Pro další klinickou praxi tak bude zcela zásadní nastavit efektivnější spolupráci s lékaři první linie a správně fungující triáž pacientů.

Existence ambulancí časně artritidy bezpochyby významně zlepšuje dostupnost revmatologické péče i výsledky léčby zánětlivých revmatických onemocnění ve srovnání se standardně organizovanou revmatologickou péčí. Současná věda se nicméně pokouší najít odpověď už i na otázku, jak diagnostikovat chronická revmatická onemocnění ještě před jejich klinickou manifestací. „První studie naznačují, že pokud by se léčba zahájila už ve stadiu preklinické revmatoidní artritidy, mohli bychom díky ní oddálit nebo případně i úplně zabránit rozvoji příznaků,“ komentuje prof. Němec nadějný výzkum a dodává, že má před sebou nicméně ještě velmi dlouhou cestu.

<https://www.fnusa.cz/revmatoidni-artritida-musi-byt-odhalena-vcas-fnusa-proto-provozuje-specialni-ambulanci>